

**ЕКОНОМСКО-ТРГОВИНСКА ШКОЛА
Смедерево**

ПРАВИЛНИК О ДИСЦИПЛИНСКОЈ ОДГОВОРНОСТИ УЧЕНИКА

интегрални текст

Смедерево, март 2018. године
допуне и измене децембра 2018. године
измене фебруара 2019. године

САДРЖАЈ

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ.....	1
II ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ УЧЕНИКА	1
1. Права ученика	1
2. Обавезе ученика	2
3. Одговорност ученика	3
3.1. <i>Лакше повреде обавеза.....</i>	3
3.2. <i>Теже повреде обавеза .....</i>	4
3.3. <i>Повреда забране.....</i>	5
4. Одговорност родитеља	6
5. Васпитне и васпитно-дисциплинске мере и правна заштита ученика.....	6
5.1. <i>Васпитне мере .....</i>	6
5.2. <i>Васпитно-дисциплинске мере.....</i>	7
6. Васпитно-дисциплински поступак	10
6.1. <i>Обавештавање о сазнању за учињену повреду обавезе .....</i>	10
6.2. <i>Доказна средства .....</i>	11
6.3. <i>Достављање позива.....</i>	11
6.4. <i>Ток поступка.....</i>	11
6.5. <i>Записник о вођењу васпитно-дисциплинског поступка .....</i>	12
7. Доношење одлуке.....	12
8. Утврђивање оцене из владања	13
9. Разврставање насиља, злостављања и занемаривања по нивоима.....	14
III ПРАВНА ЗАШТИТА	15
IV ЕВИДЕНЦИЈА О ИЗРЕЧЕНИМ ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКИМ МЕРАМА	16
V МАТЕРИЈАЛНА ОДГОВОРНОСТ УЧЕНИКА.....	16
VI ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ.....	16

На основу члана 25. Пословника о раду Школског одбора Економско-трговинске школе Смедереву, а у вези са чланом 21 Статута школе и члана 119 став 1. тачка 1. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС”, бр. 88/2017), Школски одбор Економско-трговинске школе у Смедереву, на својој седници одржаној дана _____ 2018. године, донео је

П Р А В И Л Н И К О ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКОЈ ОДГОВОРНОСТИ УЧЕНИКА

І ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником уређују се права, обавезе и одговорност ученика, васпитно-дисциплински поступак, васпитне и васпитно-дисциплинске мере, надлежност за изрицање мера, правна заштита ученика и материјална одговорност ученика Економско-трговинске школе у Смедереву (у даљем тексту: Школа).

Члан 2.

Уписом у Школу ученик преузима обавезе прописане Законом о основама система образовања и васпитања (у даљем тексту: Закон), посебним законом, Статутом Школе и овим Правилником.

Члан 3.

Ученик може да одговара за лакшу повреду обавезе утврђену овим Правилником.
Ученик може да одговара за тежу повреду обавезе која је у време извршења била прописана Законом или посебним законом и за повреду забране из чл. 110-112. Закона.

Члан 4.

Ученик, родитељ односно други законски заступник ученика одговара за материјалну штету коју ученик нанесе Школи, намерно или из крајње непажње, у складу са Законом.

ІІ ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ УЧЕНИКА

1. Права ученика

Члан 5.

Права ученика остварују се у складу са потврђеним међународним уговорима, Законом, другим законима и овим Правилником.

Школа, односно запослени у Школи дужни су да обезбеде остваривање права детета и ученика, а нарочито право на:

- 1) квалитетан образовно-васпитни рад који обезбеђује остваривање принципа и циљева из чл. 7. и 8. Закона;
- 2) уважавање личности;
- 3) подршку за свестрани развој личности, подршку за посебно исказане таленте и њихову афирмацију;
- 4) заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања;

- 5) благовремену и потпуну информацију о питањима од значаја за образовање и васпитање;
- 6) информације о правима и обавезама;
- 7) учествовање у раду органа Школе, у складу са Законом и посебним законом;
- 8) слободу удруживања у различите групе, клубове и организовање Ученичког парламента;
- 9) јавност и образложење оцене и подношење приговора на оцену и испит;
- 10) покретање иницијативе за преиспитивање одговорности учесника у образовно-васпитном процесу уколико права из става 2. тач. 1)-9) овог члана нису остварена;
- 11) заштиту и правично поступање Школе према ученику;
- 12) стипендију, кредит, смештај и исхрану у дому ученика, у складу са посебним законом;
- 13) друга права у области образовања и васпитања, у складу са Законом.

2. Обавезе ученика

Члан 6.

У остваривању својих права ученик не сме да угрожава друге у остваривању права. Ученици имају обавезу да:

- 1) се придржавају Правила понашања и других општих аката Школе у просторијама Школе и школском дворишту, на другом месту на којем се изводи образовно-васпитни рад;
- 2) се придржавају одлука органа Школе;
- 3) поступају по налогу директора, помоћника директора, наставника и стручних сарадника;
- 4) поступају по налогу и других запослених уколико су исти усмерени на поштовање Правила;
- 5) се за решавање проблема у односима са другим ученицима, запосленима, родитељима или трећим лицима обраћају дежурном наставнику или одељењском старешини, а по потреби и другим лицима запосленим у Школи;
- 6) редовно похађају наставу и друге облике образовно-васпитног рада и да уредно извршавају своје школске обавезе;
- 7) не касне на наставу нити на друге облике образовно-васпитног рада;
- 8) савесно раде на усвајању знања, вештина и вредносних ставова прописаних школским програмом;
- 9) прате сопствени напредак и да извештавају о томе наставнике и родитеље односно друге законске заступнике;
- 10) у поступку оцењивања покажу своје стварно знање без коришћења разних начина преписивања и других недозвољених облика помоћи;
- 11) не ометају извођење наставе и да не напуштају час или други облик образовно-васпитног рада без претходног одобрења наставника;
- 12) устајањем поздраве наставника и друга лица која службено улазе у учионицу;
- 13) воде рачуна о својим стварима, прибору и опреми, посебно за време трајања школских одмора;
- 14) чувају од оштећења ћачку књижицу, сведочанства и друге исправе које издаје Школа, као и да исте дају на увид родитељима;
- 15) поштују личност других ученика, запослених у Школи, родитеља и трећих лица и да се према њима уљудно понашају;
- 16) у Школу долазе пристојно и прикладно одевени за радне активности, брину о одржавању личне хигијене, хигијени школских просторија и школске средине у целини;

- 17) чувају имовину Школе и чистоћу и естетски изглед школских просторија и школског дворишта;
- 18) се старају о очувању животне средине и да се понашају у складу с правилима еколошке етике;
- 19) за време образовно-васпитног рада поштују забрану употребе мобилног телефона и свих других средстава којима се може ометати рад, изузев када је употребу мобилних телефона одобрио предметни наставник;
- 20) у згради Школе, ни у школском дворишту, за време обављања образовно-васпитног рада ван зграде Школе и школског дворишта, не носе оружје или друга опасна средства којима могу да угрозе или повреду ученика, запосленог, родитеља и трећа лица или нанесе материјална штета.

Родитељ ученика, односно други законски заступник ученика дужан је да у року од осам дана правда изостанак ученика и доставља потпуне и тачне контакт информације.

Школа је обавезна да писмено обавештава родитеља односно другог законског заступника о учињеним неоправданим изостанцима ученика.

Родитељ, односно други законски заступник ученика из става 3. овог члана дужан је да у року од осам дана од дана изостанка ученика достави лекарско оправдање или други релевантни документ о оправданости изостанка.

3. Одговорност ученика

Члан 7.

Према ученику који врши повреду правила понашања у Школи или не поштује одлуке директора и органа Школе, неоправдано изостане са наставе пет часова, односно који својим понашањем угрожава друге у остваривању њихових права, Школа ће, уз учешће родитеља, односно другог законског заступника, појачати васпитни рад активностима: у оквиру одељењске заједнице, стручним радом одељењског старешине, педагога, психолога, посебних тимова, а када је то неопходно, сарадњом са одговарајућим установама социјалне односно здравствене заштите, у циљу дефинисања и пружања подршке ученику у вези са променом његовог понашања.

Ученик може да одговара за лакшу повреду обавезе утврђену овим правилником, за тежу повреду обавезе која је у време извршења била прописана Законом и за повреду забране из чл. 110-112. Закона.

3.1. Лакше повреде обавеза

Члан 8.

Лакше повреде обавеза ученика су:

- 1) неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада до 25 часова у току школске године;
- 2) самовољно напуштање наставе и других облика образовно-васпитног рада пре завршетка рада;
- 3) непоштовање прописаних правила понашања у школи;
- 4) недолично понашање према другим ученицима, наставницима, стручним сарадницима и другим запосленим у школи;
- 5) непоштовање одлука директора, наставник и надлежних органа школе;
- 6) необавештавање родитеља о резултатима учења и владања и непреношење порука одељенског старешине, других наставника и стручних сарадника;
- 7) оштећење школске зграде, просторија, инвентара, инсталација и прибора запослених у школи;
- 8) оштећење или уништење личних ствари и прибора других ученика, наставника и других запослених у школи;

- 9) неоправдано закашњавање на редовну наставу и друге облике образовно-васпитног рада;
- 10) ремећење рада на часу и другим облицима образовно-васпитног рада;
- 11) коришћење мобилног телефона и других средстава којима се ремети рад на часу или другим облицима образовно-васпитног рада
- 12) нарушавање естетског изгледа школе и школског дворишта и нарушавање еколошке етике;
- 13) довођење страних лица у просторије школе;
- 14) уношење хране и пића у просторије предвиђене за обављање наставе
- 15) самовољно напуштање дежурства у својству дежурног ученика;
- 16) несавесно обављање дужности редара и
- 17) улазак у тоалете који нису намењени ученицима тог пола
- 18) оштећење имовине школе, привредног друштва, предузетника, установе, дуге организације.

3.2. Теже повреде обавеза

Члан 9.

Теже повреде обавеза ученика су:

- 1) уништење, оштећење, скривање, изношење, преправка или дописивање података у евиденцији коју води школа или друга организација, односно орган;
- 2) преправка или дописивање података у јавној исправи коју издаје школа или орган, односно исправи коју изда друга организација;
- 3) уништење или крађа имовине школе, привредног друштва, предузетника, ученика или запосленог;
- 4) поседовање, подстрекавање, помагање, давање другом ученику и употреба алкохола, дувана, наркотичког средства или психоактивне супстанце;
- 5) уношење у школу или другу организацију оружја, пиротехничког средства или другог предмета којим може да угрози или повреди друго лице;
- 6) понашање ученика којим угрожава властиту безбедност или безбедност других ученика, наставника и запослених у школи, у школским и другим активностима које се остварују ван школе, а које школа организује и које доводи до њиховог физичког и психичког повређивања;
- 7) употреба мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства у сврхе којима се угрожавају права других или у сврхе преваре у поступку оцењивања;
- 8) неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештавања родитеља, односно другог законског заступника од стране школе;
- 9) учестало чињење лакших повреда обавеза у току школске године, под условом да су предузете неопходне мере из члана 7 овог правилника, ради корекције понашања ученика.

За повреде из става 1. тач. 8) и 9) овог члана обавезна је поступност у изрицању мера.

Ученик, родитељ, односно други законски заступник одговара за материјалну штету коју ученик нанесе школи, намерно или из крајње непажње, у складу са законом.

3.3. Повреда забране

Забрана дискриминације

Члан 10.

У Школи су забрањене дискриминација и дискриминаторско поступање којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства) у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статусу мигранта, односно расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основима утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Не сматрају се дискриминацијом посебне мере уведене ради постизања пуне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају.

Школа је дужна да предузме све мере прописане Законом када се посумња или утврди дискриминаторно понашање у Школи.

Забрана насиља, злостављања и занемаривања

Члан 11.

У Школи је забрањено физичко, психичко, социјално, сексуално, дигитално и свако друго насиље, злостављање и занемаривање запосленог, ученика, одраслог, родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица у Школи.

Под насиљем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут учињеног, односно понављаног вербалног или невербалног понашања, које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности ученика и одраслог.

Занемаривање и немарно поступање представља пропуштање Школе или запосленог да обезбеди услове за правилан развој ученика и одраслог.

Школа је дужна да одмах поднесе пријаву надлежном органу ако се код ученика или одраслог примете знаци насиља, злостављања или занемаривања.

Под физичким насиљем, у смислу овог закона, сматра се: физичко кажњавање детета, ученика или одраслог од стране запосленог, родитеља односно другог законског заступника или трећег лица у установи; свако понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања детета, ученика, одраслог или запосленог; насилно понашање запосленог према детету, ученику или одраслом, као и ученика и одраслог према другом ученику, одраслом или запосленом.

Под психичким насиљем, у смислу овог закона, сматра се понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства.

Под социјалним насиљем, у смислу овог закона, сматра се искључивање детета, ученика и одраслог из групе вршњака и различитих облика активности установе.

Под сексуалним насиљем и злостављањем, у смислу овог закона, сматра се понашање којим се дете и ученик сексуално узнемирава, наводи или приморава на учешће у сексуалним активностима које не жели, не схвата или за које није развојно дорастао или се користи за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.

Под дигиталним насиљем и злостављањем, у смислу овог закона, сматра се злоупотреба информационо комуникационих технологија која може да има за последицу повре-

ду друге личности и угрожавање достојанства и остварује се слањем порука електронском поштом, смс-ом, ммс-ом, путем веб-сајта (web site), четовањем, укључивањем у форум, социјалне мреже и другим облицима дигиталне комуникације.

Установа је дужна да надлежном органу пријави сваки облик насиља, злостављања и занемаривања у установи почињен од стране родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица у установи.

Протокол поступања у установи у одговору на насиље и злостављање, садржај и начине спровођења превентивних и интервентних активности, услове и начине за процену ризика, начине заштите од насиља, злостављања и занемаривања, прописује министар.

Забрана понашања које вређа углед, част или достојанство

Члан 12.

Забрањено је свако понашање ученика и одраслог према запосленом; родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица према запосленом; ученика и одраслог према другом детету, ученику или одраслом, којим се вређа углед, част или достојанство.

Директор Школе дужан је да у року од три дана од дана сазнања за повреду забране из става 1. овог члана предузме одговарајуће активности и мере у оквиру надлежности Школе.

4. Одговорност родитеља

Члан 13.

Родитељ, односно други законски заступник ученика одговоран је:

- 1) за редовно похађање наставе;
- 2) да одмах, а најкасније у року од 48 сати од момента наступања спречености ученика да присуствује настави, о томе обавести Школу;
- 3) да правда изостанке ученика најкасније у року од осам дана од дана престанка спречености ученика да присуствује настави, одговарајућом лекарском или другом релевантном документацијом;
- 4) да на позив Школе узме активно учешће у свим облицима васпитног рада са учеником;
- 5) за повреду забране из чл. 110-112. Закона, учињену од стране ученика;
- 6) за теже повреде обавезе ученика из члана 83. Закона;
- 7) да поштује правила Школе.

Родитељ, односно други законски заступник дужан је да надокнади материјалну штету коју ученик нанесе Школи, намерно или из крајње непажње, у складу са Законом.

Школа подноси захтев за покретање прекршајног поступка, односно кривичну пријаву ради утврђивања одговорности родитеља, односно другог законског заступника из разлога прописаних ставом 1. овог члана.

5. Васпитне и васпитно-дисциплинске мере и правна заштита ученика

5.1. Васпитне мере

Члан 14.

Васпитне мере изричу се за лакшу повреду обавеза ученика.

Васпитне мере су: опомена, укор одељењског старешине или укор Одељењског већа на основу изјашњавања наставника који остварују наставу у одељењу ученика, у складу са Статутом Школе.

Васпитна мера из става 1. овог члана изриче се ученику без вођења васпитно-дисциплинског поступка.

Васпитне мере се уписују у ђачку књижицу и дневник образовно - васпитног рада.

Члан 15.

Васпитна мера опомена изриче се ученику за учињену лакшу повреду обавезе из члана 8. тачке овог Правилника, као и када ученик неоправдано изостане са наставе и других облика образовно-васпитног рада до 5 часова.

Члан 16.

Васпитна мера укор одељењског старешине изриче се ученику за учињене две исте или различите лакше повреде обавезе из члана 8. овог Правилника, као и када ученик неоправдано изостане са наставе и других облика образовно-васпитног рада од 5 до 8 часова, што као последицу може да има смањење оцене из владања, уколико предузете мере из чл. 83.ст.1 Закона нису довеле до позитивне промене понашања ученика.

Члан 17.

Васпитна мера укор одељењског већа изриче се ученику за учињене три исте или различите лакше повреде обавеза из члана 8. тачке 2. до 15. овог Правилника, као и када ученик неоправдано изостане са наставе и других облика образовно-васпитног рада од 9 до 16 часова што као последицу може да има смањење оцене из владања у складу са чланом 22. овог правилника уколико предузете мере из чл. 83.ст.1 Закона нису довеле до позитивне промене понашања ученика.

Члан 18.

5.2. Васпитно-дисциплинске мере

Васпитно-дисциплинске мере изричу се за тежу повреду обавезе из члана 83. Закона и за учињену повреду забране из члана 110-112. Закона о основама система образовања и васпитања.

За тежу повреду обавеза ученика и за учињену повреду забране изриче се васпитно-дисциплинска мера - укор директора и укор Наставничког већа и искључење ученика из Школе.

Мера из става 2. овог члана може да се изрекне ученику ако је Школа претходно предузела неопходне активности из члана 83. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања.

Када предузете неопходне активности доведу до позитивне промене понашања ученика, обуставиће се поступак, осим ако је учињеном повредом забране из чл. 110-112. Закона о основама система образовања и васпитања озбиљно угрожен интегритет другог лица.

Мера из става 2. овог члана изриче се ученику након спроведеног васпитно-дисциплинског поступка и утврђене одговорности.

Члан 19.

Васпитно дисциплинска мера укор директора школе може се изрећи ученику за учињену повреду забране из члана 110 -112. Закона о основама система образовања и васпитања, за учињену тежу повреду обавезе из члана 9. тачка 1. до 7. овог Правилника или када ученик учини четири исте или различите лакше повреде обавеза из члана 8. овог Правилника, што као последицу може да има смањење оцене из владања.

Васпитно дисциплинска мера укор директора школе може се изрећи ученику и за учињену тежу повреду обавеза из члана 9. тачка 8. овог Правилника, што може довести до смањења оцене из владања у складу са чланом 22. овог Правилника.

Члан 20.

Васпитно дисциплинска мера укор наставничког већа може се изрећи ученику за учињену повреду забране из члана 110-112. Закона о основама система образовања и васпитања, за учињену или поновљену учињену тежу повреду обавезе из члана 9. тачка 1. до 7. овог Правилника или када ученик учини више од четири исте или различите лакше повреде обавеза из члана 8. овог Правилника, што као последицу може да има смањење оцене из владања.

Васпитно дисциплинска мера укор наставничког већа може се изрећи ученику и за учињену тежу повреду обавеза из члана 9. тачка 8. овог Правилника, што може довести до смањења оцене из владања у складу са чланом 22. овог Правилника.

Члан 21.

Васпитно дисциплинска мера искључење ученика из школе може се изрећи ученику за учињену или поновљену учињену тежу повреду обавезе из члана 9. тачка 1. до 8. овог Правилника, за учињену повреду забране из члана 110-112. Закона о основама система образовања и васпитања.

Васпитно дисциплинска мера искључење из школе може се изрећи ученику и за учињену тежу повреду обавеза из члана 9. тачка 8. овог Правилника.

Члан 22.

Ученику који неоправдано изостаје са наставе смањује се оцена из владања на крају првог или другог полугодишта уколико након благовремено предузетих мера и активности појачаног васпитног рада и обавештавања родитеља, односно другог законског заступника ученика, није дошло до позитивне промене у понашању ученика, и то:

- 1) врло добро (4) добија ученик који је неоправдано изостајао са наставе од 5 до 8 часова;
- 2) добро (3) добија ученик који је неоправдано изостајао са наставе од 9 до 16 часова;
- 3) задовољавајуће (2) добија ученик који је неоправдано изостајао са наставе од 17 до 25 часова;
- 4) незадовољавајуће (1) добија ученик који је неоправдано изостајање са наставе 26 и више часова.

Члан 23.

Школа, упоредо са изрицањем васпитне, односно васпитно-дисциплинске мере, одређује ученику и обавезу обављања друштвено-корисног, односно хуманитарног рада, који се одвија у просторијама Школе или ван просторија Школе, под надзором наставника, односно стручног сарадника.

Друштвено-користан, односно хуманитарни рад из става 1. овог члана Школа одређује ученику у складу са тежином учињене повреде, водећи рачуна о психофизичкој и здравственој способности, узрасту и достојанству ученика, о чему је дужна да одмах обавести родитеља, односно другог законског заступника.

Ближе услове о начину, садржају, дужини, месту и времену обављања и другим питањима од значаја за обављање друштвено-корисног, односно хуманитарног рада из става 1. овог члана, прописује министар.

Члан 23а.

Уз васпитну меру **опомена** ученику се могу одредити следеће активности:

- продужетак обавезе редара;
- писање рада/састава и излагање у одељењу на тему у вези са повредом обавезе;

- помоћ дежурном наставнику за време одмора;
- помоћ наставницима у припреми материјала за организацију ваннаставних активности (секције и сл.);
- учествовање у организацији предавања које остварују спољни сарадници (МУП, Црвени крст, итд.);

Уз васпитну меру **укор одељењског старешине** ученику се могу одредити следеће активности:

- осмишљавање, израда и уређивање панона на одређену тему;
- брига о простору у коме ученици бораве (нпр. уређивање учионице, библиотеке, продуженог боравка, трпезарије, свечане сале; помоћ у размештању клупа, одржавању простора и др.);
- помоћ наставнику (нпр. ученицима којима је потребна подршка и помоћ у учењу и др.);
- помоћ у обављању административних послова (нпр. ковертирање, прекуцавање текстова и др.);
- остваривање предавања за одељењску заједницу на тему безбедности, насиља или друге области у оквиру које је ученик прекршио правила, односно у вези са учињеном повредом обавезе;
- учествовање у организовању/промоцији спортских, музичких, културних и других активности у школи у сарадњи са наставником;

Уз васпитну меру **укор одељењског већа** ученику се могу одредити следеће активности:

- помоћ стручном сараднику (нпр. у припреми радионице, остваривању радионице, припреми предавања/материјала за остваривање предавања - нпр. дељење материјала, техничка подршка приликом презентације, предавања, радионице и др.);
- помоћ школским тимовима (нпр. брига о безбедности млађих ученика уз присуство учитеља/наставника; припрема презентације, радионице, предавања и остваривање предавања/радионице у одељењу и др.);
- организовање посебне хуманитарне акције;
- помоћ домару у радионици (нпр. поправка) и упознавање са заштитом на раду у установи и друга помоћ домару (нпр. уређење парка и простора око школе - чишћење снега, лишћа, окопавање цвећа, фарбање ограда, клупа, одржавање спортских терена и др.);
- помоћ помоћно-техничком особљу око сређивања просторија у школи и упознавање са занимањем помоћни радник као и заштитом на раду за ово занимање (одлагање смећа, заштитна опрема, рециклажа и др.);
- припрема презентације, предавања, радионице за ученике школе и остваривање у одељењима;
- уређење школског дворишта (нпр. чишћење снега, окопавање цвећа, фарбање ограда или клупа);
- припрема/организовање представе, презентација видео клипа, стрипа или филма на тему у вези са учињеном повредом обавезе;

Наведене активности се могу комбиновати, а у складу са специфичностима школе се могу проширивати и другим активностима прописаним општим актом школе.

Уз изречене васпитно-дисциплинске мере **укор директора** и **укор наставничког већа** активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада изричу се према табели 2 из Правилника о обављању друштвено-корисног, односно хуманитарног рада.

Евиденцију о току спровођења активности води лице које је задужено за њено остваривање и праћење. Лице које је задужено за праћење активности подноси извештај о ефектима друштвено-корисног, односно хуманитарног рада органима школе зависно од тога која је васпитна или васпитно- дисциплинска мера изречена, и то за активности одређене уз:

- васпитне мере опомена и укор одељењског старешине - извештава се одељењско веће;
- васпитну меру укор одељењског већа - извештава се одељењско веће;
- васпитно-дисциплинску меру укор директора - извештава се директор школе;
- васпитно-дисциплинску меру укор наставничког већа - извештава се наставничко веће.

Евиденција се води на обрасцу који је дат уз упутство.

6. Васпитно-дисциплински поступак

Члан 24.

За учињену тежу повреду обавеза ученика директор закључком покреће васпитно-дисциплински поступак најкасније у року од 8 дана од дана сазнања, а за учињену повреду забране из чл. 110-112. Закона о основама система образовања и васпитања закључком покреће одмах, а најкасније у року од 2 дана од дана сазнања, о чему одмах, а најкасније наредног радног дана обавештава родитеља, односно другог законског заступника.

Директор води поступак и окончава га решењем.

У васпитно-дисциплинском поступку ученик, уз присуство родитеља, односно другог законског заступника, као и сви остали учесници и сведоци, мора бити саслушан и дати писану изјаву.

Уколико се родитељ, односно други законски заступник ученика који је уредно обавештен, не одазове да присуствује васпитно-дисциплинском поступку, директор Школе поставља одмах, а најкасније наредног радног дана психолога односно педагога Школе да у овом поступку заступа интересе ученика, о чему одмах обавештава Центар за социјални рад.

Васпитно-дисциплински поступак за учињену тежу повреду обавезе ученика покреће се најкасније у року од осам дана од дана сазнања.

Васпитно-дисциплински поступак за учињену повреду забране из чл. 110-112. Закона о основама система образовања и васпитања покреће се одмах, а најкасније у року од два дана од дана сазнања.

Васпитно-дисциплински поступак окончава се након вођења појачаног васпитног рада са учеником, доношењем решења у року од 30 дана од дана покретања.

Пре доношења решења морају се утврдити све чињенице које су од значаја за одлучивање.

Уколико се у току трајања васпитно-дисциплинског поступка ученик испише из Школе, Школа је у обавези да у исписницу унесе напомену да је против наведеног ученика покренут васпитно-дисциплински поступак.

6.1. Обавештавање о сазнању за учињену повреду обавезе

Члан 25.

Закључак за утврђивање одговорности ученика подноси се у писаном облику и садржи податке о ученику (име и презиме ученика против кога се води васпитно-дисциплински поступак, разред и одељење), опис теже повреде обавезе ученика, односно повреде забране, време, место и начин извршења повреде и одговарајуће доказе, као и на-

значење одредби овог правилника, односно закона којим је регулисано да учињено дело представља повреду обавезе ученика.

Закључак се доставља пунолетном ученику, родитељу, односно другом законском заступнику ученика, одељењском старешини, стручним сарадницима, односно одговарајућем стручном тиму.

6.2. Доказна средства

Члан 26.

Закључак обавезно мора да садржи доказна средства, и то:

- доказ да је ученик (против кога је покренут васпитно-дисциплински поступак) учинио повреду обавезе ученика;
- доказ да је ученик повреду обавезе учинио у просторијама Школе или на другом месту где су се одвијале наставне и ваннаставне активности Школе;
- доказ да је ученик повреду обавезе ученика учинио према другом ученику или групи ученика, наставнику, запосленима Школе, родитељима или трећим лицима која су се затекла у просторијама Школе или другим просторијама у којима су боравили ученици Школе;
- доказ о присутним сведоцима;
- доказ да је учињена повреда предвиђена одредбама Закона, посебног закона и овог правилника;
- други докази који су познати у моменту извршења повреде обавезе ученика.

6.3. Достављање позива

Члан 27.

Ученик против кога се води васпитно-дисциплински поступак, позива се писаним путем од стране одељенског старешине.

Позив из става 1. овог члана доставља се родитељу, односно другом законском заступнику, ако је ученик малолетан.

Уз позив, ученику, родитељу, односно другом законском заступнику обавезно се доставља и закључак за покретање дисциплинског поступка.

Позив из става 1. и 2. овог члана мора бити благовремено уручен.

На расправу се позивају, када је то потребно, сведоци и вештаци.

6.4. Ток поступка

Члан 28.

Поступак за утврђивање васпитно-дисциплинске одговорности ученика води директор Школе.

Члан 29.

Расправу отвара директор Школе.

Расправи присуствују: одељењски старешина који води записник; ученик против кога је покренут васпитно-дисциплински поступак, уз присуство родитеља, односно другог законског заступника; сведоци и сви остали учесници.

Пре почетка расправе директор Школе утврђује да ли су присутна сва позвана лица, што се констатује записнички.

У васпитно-дисциплинском поступку ученик, уз присуство родитеља, односно другог законског заступника, као и сви остали учесници и сведоци, мора бити саслушан и да ти писану изјаву.

Уколико се родитељ, односно други законски заступник ученика који је уредно обавештен, не одазове да присуствује васпитно-дисциплинском поступку, директор Школе поставља одмах, а најкасније наредног радног дана психолога односно педагога Школе да у овом поступку заступа интересе ученика, о чему одмах обавештава центар за социјални рад.

Расправа почиње читањем закључка за покретање васпитно-дисциплинског поступка због повреде обавезе ученика.

После читања закључка позива се ученик против кога се води поступак да се изјасни о наводима из закључка и да изнесе своју одбрану.

После изјаве ученика приступа се саслушању свих присутних сведока и извођењу доказа ради утврђивања чињеница.

6.5. Записник о вођењу васпитно-дисциплинског поступка

Члан 30.

О току васпитно-дисциплинског поступка води се записник.

У записник се уносе подаци који су неопходни за правоваљано доношење одлуке о одговорности ученика против кога је покренут васпитно-дисциплински поступак (подаци о ученику и подаци о свим учесницима и сведоцима позваним на расправу, опис теже повреде обавезе ученика, односно забране, време, место и начин извршења повреде, утврђени број неоправданих изостанака, утврђени докази за извршену тежу повреду обавезе, постојање олакшавајућих односно отежавајућих околности и др.).

Записник мора да буде уредан, прецизан, јасан и читљив и да садржи само податке о повреди обавезе ученика која је предмет расправе.

Записник се пре закључења мора прочитати лицима која учествују у васпитно-дисциплинском поступку, а саслушана лица имају право на примедбе на записник.

У већ потписаном записнику не сме се ништа додавати ни мењати.

У заглављу записника мора се назначити да расправу води директор Школе, име и презиме директора Школе, место и дан одржавања расправе, име и презиме ученика против кога се води поступак, родитеља, односно законског заступника, име браниоца уколико га ученик има, час почетка и завршетка расправе.

У записник се уноси и да ли је било приговора на ток поступка, каква је одлука о томе донета, да ли је прочитан закључак, исказ ученика, ток доказног поступка, имена сведока и вештака који су саслушани и њихови искази, предлози који су састављени и шта је по њима одлучено и друго.

Исказ ученика, сведока, браниоца, вештака и осталих учесника у поступку уносе се скраћено, а ако је потребно, поједини делови или цео исказ уносе се у записник дословно.

7. Доношење одлуке

Члан 31.

Након спроведеног васпитно-дисциплинског поступка Школа може донети следећу одлуку:

1. обуставити поступак (решењем директора), када је Школа претходно појачала васпитни рад са учеником у складу са чланом 83. ст. 1. Закона, а предузете претходне активности доведу до позитивне промене у понашању ученика, изузев када је ученик учинио повреду забране којом је озбиљно угрожен интегритет другог лица;
2. изрећи меру из члана 18. став 2. овог правилника.

Члан 32.

При изрицању васпитно-дисциплинске мере за учињену тежу повреду обавезе и за учињену повреду забране узимају се у обзир олакшавајуће и отежавајуће околности, а нарочито:

- тежина учињене повреде и њене последице,
- степен утврђене одговорности ученика,
- услови под којима је повреда учињена,
- раније понашање ученика и однос према обавезама у Школи,
- понашање после учињене повреде, тј. да ли је васпитни рад позитивно утицао на ученика;
- да ли ученик, с обзиром на узраст, може да схвати сврху изречене васпитно-дисциплинске мере и
- друге околности које би могле бити од утицаја на изрицање врсте васпитно-дисциплинске мере.

Члан 33.

Решење о изрицању васпитно-дисциплинске мере због повреде обавезе ученика мора да садржи: увод, диспозитив (изреку), образложење, поуку о правном средству, назив органа с бројем и датумом решења и потпис и печат надлежног органа.

Члан 34.

Потписано и оверено решење, са бројем и датумом доношења, доставља се ученику, његовом родитељу, односно законском заступнику, лично или препорученом пошиљком са повратницом.

Члан 35.

За повреду обавезе ученику се може изрећи само једна васпитна, односно васпитно-дисциплинска мера, тј. уколико ученик једном радњом (чињењем или нечињењем) учини више повреда обавеза, ученику се изриче јединствена мера.

Васпитна, односно васпитно-дисциплинска мера примењује се само на ученике појединце.

Васпитна, односно васпитно-дисциплинска мера изриче се у школској години у којој је учињена повреда обавезе ученика, односно изречена мера важи само до краја школске године у којој је изречена.

8. Утврђивање оцене из владања

Члан 36.

Оцену из владања утврђује Одељенско веће на предлог одељенског старешине на крају првог и другог полугодишта бројчано и утиче на опти успех.

Члан 37.

Закључну оцену из владања утврђује Одељењско веће на предлог одељењског старешине на крају првог и другог полугодишта, на основу сагледавања личности и понашања ученика у целини, процењивањем његовог укупног понашања и извршавања обавеза прописаних Законом и изречених васпитних или васпитно-дисциплинских мера и њихових ефеката.

Члан 38.

Закључна оцена из владања смањује се за лакше повреде прописане општим актом установе и повреде прописане правилником којим се уређује протокол поступања у уста-

нови у одговору на насиље, злостављање и занемаривање (у даљем тексту: правилник о протоколу поступања):

- 1) оценом врло добро (4) оцењује се владање ученика који се понаша на начин описан на првом нивоу у складу са правилником о протоколу поступања, ако након изречене васпитне мере и предузетих активности појачаног васпитног рада није дошло до позитивне промене у понашању ученика;
- 2) оценом добро (3) оцењује се владање ученика који се понаша на начин описан на другом нивоу у складу са правилником о протоколу поступања, ако након изречене васпитне мере и предузетих активности појачаног васпитног рада није дошло до позитивне промене у понашању ученика.

Закључна оцена из владања смањује се за теже повреде обавеза ученика прописане Законом, за насилно и дискриминаторно понашање из правилника о протоколу поступања, и то:

- 1) оценом задовољавајуће (2) оцењује се владање ученика који понови понашање на начин описан на другом нивоу у складу са правилником о протоколу поступања, ако након изречене васпитне или васпитно-дисциплинске мере и предузетих активности појачаног васпитног рада није дошло до позитивне промене у понашању ученика;
- 2) оценом незадовољавајуће (1) оцењује се владање ученика који се понаша на начин описан на трећем нивоу у складу са правилником о протоколу поступања, ако након изречене васпитне или васпитно-дисциплинске мере и предузетих активности појачаног васпитног рада који је у интензитету примерен потребама ученика није дошло до позитивне промене у понашању ученика.

9. Разврставање насиља, злостављања и занемаривања по нивоима

Разврставање насиља, злостављања и занемаривања на нивое има за циљ обезбеђивање уједначеног поступања (интервенисања) установа у ситуацијама насиља и злостављања када су актери деца, односно ученици (дете - дете, ученик - ученик, дете и ученик - запослени). Исти облици насиља, злостављања и занемаривања могу да се појаве на више нивоа, али се разликују у интензитету, степену ризика, учесталости, последицама и учесницима.

Први ниво:

Облици физичког насиља и злостављања су, нарочито: ударање чврга, гурање, штипање, гребање, гађање, чупање, уједање, саплитање, шутирање, прљање, уништавање ствари.

Облици психичког насиља и злостављања су, нарочито: омаловажавање, оговарање, вређање, ругање, називање погрдним именима, псовање, етикетирање, имитирање, "прозивање".

Облици социјалног насиља и злостављања су, нарочито: добацивање, подсмивање, искључивање из групе или заједничких активности, фаворизовање на основу различитости, ширење гласина.

Облици сексуалног насиља и злостављања су, нарочито, неумесно, са сексуалном поруком: добацивање, псовање, ласцивни коментари, ширење прича, етикетирање, сексуално недвосмислена гестикулација.

Облици насиља и злостављања злоупотребом информационих технологија и других комуникационих програма су, нарочито: узнемиравајуће позивање, слање узнемиравајућих порука СМС-ом, ММС-ом.

Други ниво:

Облици физичког насиља и злостављања су, нарочито: шамарање, ударање, гажење, цепање одела, "шутке", затварање, пљување, отимање и уништавање имовине, измицање столице, чупање за уши и косу.

Облици психичког насиља и злостављања су, нарочито: уцењивање, претње, неправедно кажњавање, забрана комуницирања, искључивање, манипулисање.

Облици социјалног насиља и злостављања су, нарочито: сплеткарење, ускраћивање пажње од стране групе (игнорисање), неукључивање, неприхватање, манипулисање, искоришћавање.

Облици сексуалног насиља и злостављања су, нарочито: сексуално додиривање, показивање порнографског материјала, показивање интимних делова тела, свлачење.

Облици насиља и злостављања злоупотребом информационих технологија су, нарочито: оглашавање, снимање и слање видео записа, злоупотреба блогова, форума и четовања, снимање камером појединаца против њихове воље, снимање камером насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика.

Трећи ниво:

Облици физичког насиља и злостављања су, нарочито: туча, дављење, бацање, проузроковање опекотина и других повреда, ускраћивање хране и сна, излагање ниским температурама, напад оружјем.

Облици психичког насиља и злостављања су, нарочито: застрашивање, уцењивање уз озбиљну претњу, изнуђивање новца или ствари, ограничавање кретања, навођење на коришћење наркотичких средстава и психоактивних супстанци, укључивање у деструктивне групе и организације.

Облици социјалног насиља и злостављања су, нарочито: претње, изолација, малтретирање групе према појединцу или групи, организовање затворених група (кланова) које има за последицу повређивање других.

Облици сексуалног насиља и злостављања су, нарочито: завођење од стране одраслих, подвођење, злоупотреба положаја, навођење, изнуђивање и принуда на сексуални чин, силовање, инцест.

Облици насиља и злостављања злоупотребом информационих технологија су, нарочито: снимање насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика, дечија порнографија.

Ради уједначеног и примереног поступања, установа у превенцији и интервенцији на насиље, злостављање и занемаривање, општим актом утврђује као лакше повреде обавеза ученика:

- понављање насилног понашања са првог нивоа када васпитни рад није делотворан;
- насилно понашање са другог нивоа када појачани васпитни рад није делотворан.

Насилно понашање са трећег нивоа може да буде третирано као тежа повреда обавеза и као повреда забране утврђене Законом, у зависности од околности (последиче, интензитет, учесталост, учесници, време, место, начин и др.), што процењују тим за заштиту и директор.

III ПРАВНА ЗАШТИТА

Члан 39.

На изречену васпитну меру опомена, укор одељењског старешине и укор Одељењског већа, ученик, родитељ, односно законски заступник ученика нема право на правну заштиту.

Члан 40.

Ученик, родитељ, односно други законски заступник има право да поднесе жалбу Школском одбору на изречену васпитно-дисциплинску меру за извршену тежу повреду обавезе ученика или за повреду забране из чл. 110-112. Закона, у року од осам дана од дана достављања решења о утврђеној одговорности и изреченој мери.

Школски одбор решава по жалби из става 1. овог члана у року од 15 дана од дана достављања жалбе од стране ученика, родитеља, односно другог законског заступника.

Жалба одлаже извршење решења директора.

Против другостепеног решења о изреченој мери искључења ученика из Школе родитељ, односно други законски заступник има право на судску заштиту у управном спору.

IV ЕВИДЕНЦИЈА О ИЗРЕЧЕНИМ ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКИМ МЕРАМА

Члан 41.

О изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама води се евиденција.

Евиденцију води одељењски старешина, уз поштовање начела прописаних законом којим се уређује заштита података о личности и Статутом Школе.

V МАТЕРИЈАЛНА ОДГОВОРНОСТ УЧЕНИКА

Члан 42.

Ученик, његов родитељ, односно законски заступник одговара за материјалну штету коју ученик нанесе Школи, намерно или из крајње непажње, у складу са Законом.

Члан 43.

Поступак за утврђивање материјалне одговорности ученика покреће директор, а води комисија коју формира директор. Одељенски старешина је члан комисије.

Члан 44.

За штету коју је проузроковало више ученика, одговорност је солидарна уколико није могуће утврдити степен одговорности за штету сваког од ученика.

Члан 45.

Директор, на основу предлога комисије, доноси решење о материјалној одговорности ученика, висини штете и року за накнаду штете.

Директор може донети одлуку о ослобађању ученика, његовог родитеља, односно старатеља материјалне одговорности за штету, због тешке материјалне ситуације.

Члан 46.

На решење директора о материјалној одговорности ученик, његов родитељ или други законски заступник може поднети жалбу Школском одбору у року од 8 дана од дана пријема решења.

Школски одбор доноси одлуку у року од 15 дана од дана пријема жалбе.

VI ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 47.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе.

Члан 48.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о васпитно-дисциплинској одговорности ученика број ___ од ___ године.

Председник Школског одбора

Правилник је објављен на огласној табли Школе дана _____ 2018. године.